

Särskilt yttrande

Regionstyrelsen 2016-09-13

Dnr: 16RS3865 "Yttrande över delbetänkandet Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)"

Vänsterpartiet Örebro län lämnar följande synpunkter på Indelningskommitténs delbetänkande Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48).

Vänsterpartiet Örebro län har länge haft uppfattningen att det räcker med Örebro län som en region. Vi har också länge haft uppfattningen att regional utveckling skall ligga på länsnivå, där man bäst vet hur statens pengar skall fördelas och användas på ett effektivt sätt för utveckling. Vi har sett det som en positiv utveckling när det regionala ansvaret från staten och länsstyrelsen överförts till den nuvarande Region Örebro län.

Ja till en mindre region

Vänsterpartiet Örebro län kan dock tänka sig något större regioner innehållande fler län. Vi föreslår därför en region bestående av Örebro län, Värmland, Västmanland och Sörmland, som ett alternativ. Vi tror det är mer givande med mindre län/regioner som samverkar/samarbetar med varandra. Utgångspunkten att skapa ett antal färre jämstarka regioner som ska konkurrera med varandra är inget som tilltalar Vänsterpartiet Örebro län.

Därför säger vi nej till Svealands län och landsting. Vänsterpartiet Örebro läns grundläggande bedömning av Indelningskommitténs förslag om att bilda ett nytt landsting i Svealands län - att skapa ett nytt län bestående av nuvarande 6 län och 64 kommuner, med en befolkning på 1,9 miljoner - är ett dåligt förslag. När man dessutom lämnar Värmland utanför denna länsbildning blir förslaget det absolut sämsta alternativet. Slutsatsen av detta blir att Vänsterpartiet Örebro län säger nej till förslaget.

Vi vill lämna följande synpunkter oavsett om man inför Indelningskommitténs förslag eller väljer mindre regionbildningar.

Demokratiperspektivet

Indelningskommitténs anser att demokratin utvecklas genom att besluten går från indirekt valda till direkt valda beslutsorgan i sitt förslag. Ja det kan vara sant att det blir mer transparent än idag i vissa beslut. Det blir färre politiker med ett region-/landstingsfullmäktige mot dagens 6 fullmäktige. Det kommer också att krävas att 64 kommuner skall känna sig delaktiga i den nya regionen. Avståndet mellan väljare och beslutande politiker kommer att öka. Vänsterpartiet Örebro län gör den bedömningen att huvudsidan i den nya indelningen blir att det demokratiska underskottet kommer att öka. Detta är den erfarenhet som kan dras från befintliga storregioner, där ett stort befolkningsunderlag och många kommuner leder till ett demokratiskt underskott.

Detta måste man beakta om nya regioner införs, hur motverkar man det demokratiska underskottet? Hur kommer medborgarperspektivet in i regionindelningen. Vi vill ha en stark lokal demokrati i hela landet där medborgarnas tillgång till grundläggande demokratiska rättigheter är

både tillgänglig och väl spridd. Sammanfattningsvis kan man säga att demokratifrågan inte är tillräckligt belyst i Indelningskommitténs förslag.

Hur valet till det nya regionfullmäktige går till är också avgörande för demokratiperspektivet. Vi förordar att val till landsting/regioner utförs genom valkretsarna för riksdagsvalet. Detta skulle medföra större möjligheter för att få en bredare representation och inte bara från de stora städernas valkretsar.

Den geografiska orättvisan riskerar att öka

En annan effekt av det demokratiska underskottet är att risken för att den politiska representationen från små kommuner försvinner och därmed färre politiker som förstår behoven i landsbygdskommunerna. Risken att den geografiska orättvisan kommer att öka är stor. Indelningskommitténs förslag innehåller 64 kommuner, varav 5 är riktigt stora med 98877 - 210126 invånare, sen varierar resten ned till den minsta kommunen från 57062 till 4472 invånare

Indelningskommitténs förslag saknar förslag på hur den geografiska orättvisan kommer att motverkas. På vilket sätt ska de mindre kommunerna delta och medverka i viktiga processer? Hur skall de mindre kommunerna värnas för att undvika kommunsammanslagningar? Kommunernas roll har inte belysts tillräckligt i Indelningskommitténs förslag.

Ytterligare ett sätt att motverka den geografiska orättvisan är att lokalisera den nya regionens olika organ på fler orter.

Hälso- och sjukvårdens finansiella problem löses inte med storregioner

Indelningskommitténs förslag bygger på att hälso- och sjukvården behöver en större organisation för att klara framtida finansiering och utveckling. Förespråkare för storregioner hävdar att storleken är viktig för möjligheterna att ta ett samlat ansvar för hela vårdkedjan inklusive den högspecialiserade vården.

Idag finns redan ett utvecklat samarbete i hälso- och sjukvårdsfrågor i den föreslagna regionen, där även Värmland ingår. Framför allt på området med högspecialiserad vård.

Vänsterpartiet Örebro län anser att bildandet av storregioner inte kommer att lösa det finansiella problemet för hälso- och sjukvård. Vi tror snarare på ett utökat statligt ekonomiskt ansvar för att få en likvärdig hälso- och sjukvård i hela landet.

Vi anser också att det finns stor risk för bildandet av storregioner kommer att minska närheten till akutsjukhus samt att primärvården drabbas negativt för dem som bor utanför de större kommuncentra. Den geografiska orättvisan ökar, vilket försvårar allas rätt till vård på lika villkor i hela landet. I detta perspektiv är det viktigt att samarbete/samverkan över regiongränser även efter en ny regionbildning kan fortsätta. Ur vårt lokalperspektiv är denna samverkan/samarbete med Värmland förmodligen avgörande för Karlskoga lasarets framtid.

Regionalt utvecklingsansvar

En avgörande anledning till att Vänsterpartiet Örebro län kan tänka sig en utvidgning av nuvarande region är att denna fortsatt får statens förtroende att leda det regionala utvecklingsarbetet och ta ansvaret för hela den geografiska regionen.

Tidsperspektivet för genomförande är orealistiskt

Tidsplanen att bilda Region Svealand redan 1 januari 2018 och det nya landstinget året efter är helt orealistiskt med tanke på allt som måste vara på plats, t ex ekonomiska förutsättningar (den nya regionen tappar redan från start 100 miljoner kr i skatteutjämningen). Hur påverkas samarbetet/samverkan med andra län/regioner, hur ska de 64 kommunerna hitta vettiga möjligheter för samverkan mm. Vad händer med de statliga verkens indelning, hur ska kollektivtrafiken organiseras osv.

Frågor är många, och tidsperspektivet är kort. Den demokratiska processen för förankring av ny organisation blir urusel med nuvarande tidsplan. Med erfarenhet av den korta tid som fanns för att

sjösätta den nuvarande regionbildningen i Örebro län anser Vänsterpartiet Örebro län att tidigast 2023 ska eventuellt beslut om ny regionindelning vara en verklighet.

Region nytt begrepp istället för landsting

Eftersom region är ett begrepp i vårt län där Region Örebro län övertagit utvecklingsansvaret, föreslår vi att region införs som begrepp istället för landsting om det blir nya indelningar av län.

I övrigt stöttar vi delar i det yttrande som överlämnas till Finansdepartementet, från Region Örebro län. Vi vill också lyfta fram att processen i Region Örebro län har hittills präglats av en öppenhet, vilket vi uppskattat.

För Vänsterpartiets regiongrupp i Örebro län

Jihad Menhem